

VIII kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **KOMISJI ROLNICTWA I ROZWOJU WSI
(NR 200)**
- **KOMISJI OCHRONY ŚRODOWISKA,
ZASOBÓW NATURALNYCH I LEŚNICTWA
(NR 110)**
z dnia 7 grudnia 2017 r.

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi (nr 200)

Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa (nr 110)

7 grudnia 2017 r.

Komisje: Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa, obradujące pod przewodnictwem posłów: **Jarosława Sachajki (Kukiz15)**, przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, oraz **Roberta Telusa (PiS)**, zastępcy przewodniczącego Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi, kontynuowały rozpatrywanie:

– sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 1424).

W posiedzeniu udział wzięli: **Ewa Lech** podsekretarz stanu w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi wraz ze współpracownikami, **Andrzej Szweda-Lewandowski** podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny konserwator przyrody wraz ze współpracownikami, **Katarzyna Papińska** doradca techniczny w Departamencie Środowiska Najwyższej Izby Kontroli, **Ewa Całczyńska** doradca techniczny w Departamencie Rolnictwa i Rozwoju Wsi NIK, **Anna Kraśniewska** dyrektor Biura Głównego Inspektoratu Ochrony Roślin i Nasiennictwa, **Przemysław Głowacz** przedstawiciel portalu ZDROWIE POLSKA, **Wiesława Jakubowska** przedstawicielka Stowarzyszenia RACJONALNA POLSKA, **Grzegorz Anczewski** doradca Krajowej Rady Izb Rolniczych, **Krzysztof Kud** profesor Politechniki Rzeszowskiej, **Anna Szelcer** przewodnicząca Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” wraz ze współpracownikami, **Jacek Nowak** członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów Kukiz15, **Halina Paradela** nauczyciel medytacji Uniwersytet Brahma Kumaris, **Julian Rose** prezes Fundacji ICPPC – Międzynarodowej Koalicji dla Ochrony Polskiej Wsi wraz ze współpracownikami, **Jadwiga Wietrzna-Łopata** przedstawicielka EKOCENTRUM ICPPC, **Grzegorz Kuśmierz** przedstawiciel Stowarzyszenia WSPÓLNE DOBRO.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Agnieszka Jasińska**, **Ewa Karpińska-Brzost**, **Magdalena Kowalska**, **Bogusława Kram**, **Anna Rajewska**, **Dariusz Rzepnikowski** – z sekretariatów Komisji w Biurze Komisji Sejmowych; **Łukasz Grabarczyk**, **Sławomir Osuch** – legislatorzy z Biura Legislacyjnego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo prosiłbym państwa, abyśmy dzisiaj spróbowali zakończyć procedowanie tej ustawy. Dlatego będziemy trzymali się bardzo ściśle czasu.

Otwieram wspólne posiedzenie Komisji Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Komisji Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa. Witam państwa posłów oraz przybyłych gości. Stwierdzam kworum. Porządek dzienny został państwu dostarczony i obejmuje kontynuację rozpatrywania sprawozdania podkomisji nadzwyczajnej o rządowym projekcie ustawy o zmianie ustawy o mikroorganizmach i organizmach genetycznie zmodyfikowanych oraz niektórych innych ustaw. Jest to druk nr 1424. Czy są uwagi do porządku dziennego? Nie słyszę uwag. Zatem stwierdzam, że porządek dzienny został przyjęty. Czy na sali znajdują się osoby wykonujące zawodową działalność lobbingsową?

Jeżeli tak, to proszę o przedstawienie się i poinformowanie, jaką instytucję reprezentują. Nie widzę.

Przypominam, że w dniu 23 listopada br. Komisje rozpoczęły prace nad sprawozdaniem podkomisji. Rozpatrzono wówczas 12 zmian w art. 1. Dziś przystępujemy do dalszego procedowania. Jesteśmy w zmianie 13. Bardzo proszę o zabranie głosu.

Przedstawicielka EKOCESTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Ja do porządku dziennego...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Zmiany do porządku dziennego zgłaszają posłowie, ale proszę krótko.

Przedstawicielka EKOCESTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Jadwiga Wietrzna-Łopata. Strona społeczna wniosła około 30 poprawek. Konsultowaliśmy je z kancelarią prawną i ze specjalistami prawa europejskiego. Absolutnie nie zgadzamy się z opiniami Ministerstwa Środowiska, że nie wnoszą one nic nowego. Te poprawki są kluczowe, aby ustawa prawdziwie zabezpieczała Polskę przed uprawami GMO. Brak obostrzeń do tzw. koegzystencji współistnienia, brak jednoznacznych sankcji za zanieczyszczenie upraw, które nie są GMO, brak obowiązku ubezpieczenia upraw GMO przed skutkami zanieczyszczenia, to tylko niektóre braki tego projektu ustawy. My, jako suweren, wasi wyborcy, prosimy, domagamy się, prosimy państwa posłów, abyście poważnie potraktowali nasz głos i nasze poprawki. Poprawki zostały do was wszystkich wysłane. To są kluczowe sprawy dla całego narodu teraz i dla przyszłych pokoleń. Zdecydujecie państwo czy będziemy zdrowym wolnym narodem, czy schorowanymi niewolnikami. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, nie klaszczemy. Na końcu oczywiście dla pani minister będą oklaski, ale na razie nie klaszczemy. Ja przygotowałem 13 poprawek. Mam nadzieję, że one zostaną przyjęte. Przygotowałem je na podstawie właśnie tych materiałów strony społecznej. Dziękuję również pracownikom Ministerstwa Środowiska za dużą pomoc stronie społecznej w opracowaniu tych poprawek.

Jesteśmy w pkt 13. Z tego co pamiętam poruszamy się poszczególnymi zmianami. Jesteśmy na str. 4. Przepraszam, proszę jeszcze o chwilę cierpliwości, bo poprawki właśnie będą rozdawane.

Szanowni państwo, proszę o ciszę. Mamy poprawkę nr 1, aby w art. 1 w pkt 13 w art. 49a w ust. 2 pkt 1 nadać brzmienie:

„1) wniosek ministra właściwego do spraw środowiska składany w celu wykluczenia danego GMO z uprawy na całym terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, o którym mowa w art. 49b, składany w terminie nie dłuższym niż 35 dni od rozesłania sprawozdania z oceny zgodnie z art. 14 ust. 2 dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/18/WE z dnia 12 marca 2001 r. w sprawie zamierzonego uwalniania do środowiska organizmów zmodyfikowanych genetycznie i uchylającej dyrektywę Rady 90/220/EWG, lub od otrzymania opinii Europejskiego Urzędu ds. Bezpieczeństwa Żywności na podstawie art. 6 ust. 6 i art. 18 ust. 6 rozporządzenia (WE) nr 1829/2003.”

Główną zmianą jest tu 35 dni. Uważam, że tyle czasu powinno wystarczyć ministerstwu na przygotowanie i skonsultowanie wszystkich zmian. Chodzi o to, żeby dać czas stronie społecznej na zareagowanie, jeżeli z jakichś powodów ministerstwo nie chciałoby, czy nie mogłoby, czy zapomniało przygotować dokumentów.

Strona rządowa, Biuro Legislacyjne – czy są uwagi?

Podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Jeśli chodzi o tą poprawkę, to jak mówiłem na poprzednim posiedzeniu, dyrektywa mówi o 45 dniach. Czy skrócenie terminu o 10 dni ma tutaj kluczowe znaczenie, śmiem wątpić. Tym bardziej, jeszcze raz to podkreśliłam, że jest to potężny wniosek. Jest do niego dużo materiałów, które trzeba przeanalizować, częściowo przetłumaczyć i później w języku angielskim przesłać do Komisji. Skrócenie o 10 dni niczego nie zmienia. Ważne jest to, że ten artykuł obliuguje bezpośrednio

ministra do złożenia takiego wniosku i minister, na podstawie tego artykułu, złoży taki wniosek w terminie, który daje mu dyrektywa, czyli 45 dni. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, na ten temat już dyskutowaliśmy. Ja tylko dopytałbym Biuro Legislacyjne w tej sprawie.

Legislator Sławomir Osuch:

Biuro Legislacyjne nie zgłasza uwag do propozycji poprawki.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Mamy w tym artykule informację o obowiązku. Jakby Biuro Legislacyjne mogło poinformować – co stałoby się, gdyby minister tego obowiązku nie dotrzymał?

Legislator Sławomir Osuch:

Mówiliśmy już o tym na poprzednim posiedzeniu Komisji, że tu wchodziłaby odpowiedzialność określona w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Jak się nie mylę, byłby to art. 198. Jest to odpowiedzialność przed Trybunałem Stanu za niewykonanie przez członka Rady Ministrów ustawy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Tak, przypominam sobie, ale teraz mamy inny skład strony społecznej. Czy, zgodnie z wiedzą Biura Legislacyjnego, zdarzyło się przez ostatnie 20 lat, żeby jakiś minister nie wykonał jakiegoś artykułu ustawy?

Legislator Sławomir Osuch:

Nie przypominamy sobie, żeby jakiegokolwiek postępowanie przez Trybunałem Stanu zakończyło się w ostatnich latach skazaniem osoby, która podlega pod taką odpowiedzialność.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, ale nie o to pytałem. Chodzi o to, czy jakiegokolwiek minister nie wykonał jakiegoś artykułu? Bo to, że nikt nie był postawiony przed Trybunałem Stanu, wiemy. Ale czy zdarzyło się, że jakiś artykuł nie był wykonany?

Legislator Sławomir Osuch:

Takiej wiedzy nie mamy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Czyli, zgodnie z pana wiedzą, wszystkie artykuły były zawsze wykonywane.

Legislator Sławomir Osuch:

Nie, panie przewodniczący. Nie mamy takiej wiedzy, żeby minister nie wykonał ustawy. Mogło się to zdarzać, ale...

Głos z sali:

Bardzo prosimy mówić bliżej mikrofonu. Nie słychać pana.

Legislator Sławomir Osuch:

To jest kwestia stosowania prawa, a nie tworzenia prawa. Tak, że my takiej wiedzy nie mamy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania nad tą poprawką.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki, czyli skróceniem czasu pracy ministerstwa nad wnioskiem? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wyniki głosowania.

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 4 posłów, 22 przeciw, 2 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka nr 1 została odrzucona. Przechodzimy do zmiany 2. Czy są uwagi do zmiany 2? Tak, w zmianie 13 pkt 2. Bardzo proszę.

Legislator Sławomir Osuch:

Panie przewodniczący, wydaje nam się, że chodzi...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam. Bardzo proszę sekretariat o ciszę, a pana o to, żeby mówił dużo głośniej.

Legislator Sławomir Osuch:

Panie przewodniczący, chyba chodzi o art. 49a, bo rozumiem, że procedowanie będzie poszczególnymi artykułami w obrębie zmiany 13.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, tak.

Legislator Sławomir Osuch:

Rozumiemy, iż został przyjęty art. 49a w takim brzmieniu, w jakim był w sprawozdaniu?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Na razie został przyjęty ust. 1 i pkt 1 w ust. 2 w art. 49a. W ust. 2 są trzy punkty. Do pkt 1 złożyłem poprawkę, którą odrzucono. Mam też poprawkę do pkt 3. Dlatego chciałbym iść po kolei, żebyśmy się nie zgubili.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Przepraszam, panie przewodniczący. Ta poprzednia poprawka, którą przed chwilą głosowaliśmy, nie pasuje do art. 49a ust. 1. Ta poprawka była do art. 49b ust. 1.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dlaczego?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Art. 49b ust. 1 obliguje ministra środowiska do złożenia wniosku do Komisji Europejskiej. I tutaj pan chciał tych 35dni.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak. Dobrze.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Panie przewodniczący, można? Skoro procedujemy poszczególnymi artykułami, to myślę, że powinien pan zgłaszać wszystkie poprawki do danego artykułu. Bo, jeśli pan zgłasza je pojedynczo, to właściwie nie wiadomo czy ten ust. 1 jest przyjęty, czy nieprzyjęty. Jeśli pan zgłosi do danego artykułu wszystkie poprawki, które pan przygotował, to będzie nam znacznie łatwiej. Będziemy je głosować, a potem będziemy głosowali treść tego sprawozdania.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Bardzo proszę. Ustaliliśmy to już ostatnim razem. Jest to trudna, duża ustawa. Nigdzie nam się nie spieszy. Bardzo dziękuję panu ministrowi za zwrócenie uwagi. Musimy mieć czas na to, żeby pomyśleć. A to, że w pewnych momentach są jakieś nieścisłości, to tylko trzeba wyjaśnić. Rozumiem, że teraz mamy zmianę do art. 49d, w którym to artykule jest opisane, iż minister właściwy do spraw środowiska ma obowiązek...i chodzi chyba głównie o to najważniejsze stwierdzenie „niezwłocznie”, co pan poseł Sachajko chce zmienić na określenie czasowe na zgłoszenie zastrzeżeń. Prosiłabym tylko Biuro Legislacyjne o wypowiedź czy dotyczy tego artykułu, czy innego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę. Biuro Legislacyjne kiwa głową, tak?

Legislator Sławomir Osuch:

W ocenie Biura Legislacyjnego poprawka jest trafnie zgłoszona do art. 49a ust. 2 pkt 1. Chodzi o poprawkę nr 1.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Przepraszam, to jest przepis ogólny, a procedura jest w art. 49b ust. 1.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze jest. Ona i tak została odrzucona. Mamy teraz pkt 2. Czy są uwagi do pkt 2?

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Panie przewodniczący, ale pan ma chyba do tego ust. 2 poprawkę, tak?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, do pkt 2 nie mam poprawki. Ja mam do pkt 3. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu pkt 2? Idźmy, po prostu najbardziej szczegółowo, jak się da. Nie widzę zgłoszeń. Zakładam, że pkt 2 jest przyjęty. Mamy teraz pkt 3. Tu jest poprawka. W art. 1 w pkt 13 w art. 49a ust. 2 pkt 3 nadać brzmienie: „3) utworzenie Rejestru Upraw GMO, o którym mowa w art. 49e.”.

Uzasadnienie. Dyrektywa 2001/18/WE zobowiązuje Polskę do wprowadzenia regulacji w zakresie zgłaszania i rejestracji upraw GMO. W związku z czym Polska ma obowiązek utworzyć rejestr upraw GMO, nie jest zobowiązana natomiast do tego, aby prowadzić uprawy GMO, co byłoby sprzeczne z art. 49a, który stanowi, iż Rzeczypospolita Polska jest wolna od upraw GMO. Bardzo proszę o uwagi. Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Na tym etapie nie mamy uwag. Jest to nowa poprawka, której nie było we wcześniejszym zestawie. Musielibyśmy mieć czas, żeby sprawdzić czy są konsekwencje tej poprawki w tekście, czy ewentualnie w pozostałych poprawkach, które pan poseł zgłosił.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Rozumiem, dziękuję. Rząd?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Nasze stanowisko do tej poprawki jest negatywne. Ona jest sprzeczna z wyrokiem.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę nie rozmawiać. Takie jest stanowisko rządu. Czy ktoś chciałby zabrać głos? Szanowni państwo, jak mówiłem, mamy bardzo mało czasu. Proszę o najwyżej 2-minutowe wystąpienia i po jednej osobie w danym temacie. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Teresa Łabaziewicz. W takim razie chcę zapytać przedstawicieli rządu – z jakim wyrokiem ta poprawka jest sprzeczna? Konkretnie proszę o nazwę, datę wyroku.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przepraszam, pan poseł Dolata.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Panie przewodniczący, mam pytanie do pana, jako wnioskodawcy. Na czym polega różnica w tym sformułowaniu? Bo w naszym sprawozdaniu mamy „wpis do Rejestru” a u pana jest „utworzenie Rejestru”. Na czym polega różnica? Gdyby pan wyjaśnił, bo ja tego nie rozumiem.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Po prostu tutaj jest mowa tylko – jak powiedziałem – o utworzeniu rejestru bez całej procedury związanej z roślinami i możliwościami ich uprawy.

Poseł Zbigniew Dolata (PiS):

Przepraszam, ale na czym polega różnica. Bo ja nie widzę tu różnicy. W jaki sposób lepiej zabezpiecza ten zapis, który pan proponuje, niż ten który jest w sprawozdaniu?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Za chwilę minister będzie chciał się do tego odnieść. Bardzo proszę. Proszę się przedstawić.

Członek Zarządu Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Robert Wagner:

Robert Wagner. Drogi panie pośle. Sprawa jest prosta i zasadnicza. „Wpis” to znaczy, że jest uprawa, a „rejestr” to jest utworzenie rejestru, do którego wcale nie trzeba wpisywać niczego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Proszę państwa, proszę się nie rozgadywać. Przystępujemy do głosowania poprawki. A, przepraszam, było pytanie do ministra.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Przepraszam, chciałabym prosić o odpowiedź.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, nie. Ja już zadałem pytanie. Czy pan minister będzie chciał się odnieść?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Oczywiście. Cała zmiana ustawy, nad którą procedujemy, wynika przede wszystkim z konieczności dostosowania naszego prawa do wyroku Trybunału Sprawiedliwości, który nam zarzuca, że nie mamy w Polsce stworzonego rejestru upraw GMO, nie mamy stworzonego mechanizmu powiadamiania o ewentualnych uprawach GMO rządu polskiego. A w związku z tym, że tego rejestru nie ma, nie jest on podany do publicznej wiadomości. To jest wyrok Trybunału Sprawiedliwości. Nie raz to powtarzałem, że wprowadzamy w tej zmianie inne zabezpieczenia. I właśnie ten artykuł, o którym przed chwilą dyskutowaliśmy (art. 49b ust. 1) zabezpiecza nas przez uprawami GMO. W związku z tym, ten rejestr tak czy siak będzie pusty, ale – zgodnie z wyrokiem Trybunału z dnia 2 października 2014 r. w sprawie C-478/13 – musimy te zmiany odnośnie utworzenia rejestru wprowadzić. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie wiem ale wydaje mi się, że pan minister nie odpowiedział na pytanie, w którym miejscu mamy utworzyć rejestr. No, a ta poprawka tworzy rejestr.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, ten wyrok czytałem wielokrotnie na posiedzeniach i Komisji i podkomisji. Poza tym pkt 3 mówi „wpis do rejestru” i to jest pewien ciąg logiczny, bo dalej są przepisy, które ustanawiają ten rejestr zgodnie z wyrokiem Trybunału. Ja mogę jeszcze raz odczytać wyrok, jak potrzeba, ale to nic nie zmieni.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Pan przewodniczący Duda.

Poseł Jan Duda (PiS):

Dziękuję bardzo. Panie przewodniczący, problem polega na tym, że wrywamy pojedyncze zdania z całości zmiany. To jest pewien ciąg logiczny. My tu tylko zapisujemy bardzo ogólnie „wpis do Rejestru Upraw GMO, o którym mowa”, natomiast cała procedura, jak ten wpis będzie wyglądał, jest w dalszej części zmiany.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze, ale – panie przewodniczący – przecież słowa wszystko przyjmą. Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 2? Nie, nie, nie. Strona społeczna nie może głosować. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Szanowni państwo proszę, nie przeszkadzać.

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 3 posłów, 15 przeciw, 4 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona. Przechodzimy na str. 5. Z tego, co widzę, to zakończyliśmy...dobrze. Panie przewodniczący, bardzo proszę.

Poseł Jan Duda (PiS):

Panie przewodniczący, tylko taka króciutka uwaga. Skoro zaczęliśmy procedować artykułami, to mamy art. 49a, następny jest art. 49b, co do którego też odrzuciliśmy poprawkę, w kolejności jest art. 49c itd. Inaczej będziemy się gubić.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze. Mamy art. 49b. Czy są uwagi? Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Z tego co słyszeliśmy, to na razie zostały odrzucone poprawki do art. 49a, natomiast nie został ten artykuł przyjęty w takim brzmieniu, w jakim jest w sprawozdaniu podkomisji.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Tak właśnie podejrzewałem. Pani przewodnicząca.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję panie przewodniczący. Mam pytanie natury formalnej. Mamy poprawki, które pan zgłosił, ale na tym etapie przyjmowania sprawozdania Komisji powinny być trzy podpisy posłów. Dobrze byłoby, gdyby ktoś z posłów pana poparł.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, czterech innych posłów. Dziękuję za zwrócenie uwagi i czujność. O tym mówiłem na samym początku posiedzenia. Musimy przegłosować art. 49a.

Kto jest za przyjęciem art. 49a w brzmieniu ze sprawozdania podkomisji? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 14 posłów, 4 przeciw, 3 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Art. 49a został przyjęty. Mamy art. 49b. Czy są uwagi do art. 49b? Nie słyszę. Czy ktoś jest przeciwny przyjęciu art. 49b? Art. 49b został przyjęty w brzmieniu ze sprawozdania podkomisji. Jesteśmy na str. 5.

Głosy z sali:

Nie, art. 49c jest na str. 4.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, na str. 4. Czy są uwagi do art. 49c? Strona społeczna? Bardzo proszę, króciutko.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Teresa Łabaziewicz. Proszę państwa, mam uwagę do art. 49c ust. 1. Chodzi mi o zapewnienie proporcjonalności i niedyskryminującego charakteru zakazu. Bo tu rozmawiamy o zakazie Rady Ministrów. Ma on mieć charakter proporcjonalny i niedyskryminujący. Chciałabym prosić o definicję tych sformułowań i o co tutaj chodziło ustawodawcy.

Drugie pytanie dotyczy pkt 7, czyli celów polityki publicznej. Chciałabym dowiedzieć się dlaczego zakaz Rady Ministrów nie może dotyczyć jedynie celów polityki publicznej. Chciałabym też dowiedzieć się jak ustawodawca definiuje „politykę publiczną” i dlaczego tylko na tym nie może oprzeć zakazu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

To były uwagi do ust. 1. Mam jeszcze do ust. 2. Mogę?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Bardzo dziękuję. A może, panie przewodniczący, mogłabym usłyszeć odpowiedź na te uwagi do ust. ? Bo pytanie do ust. 2 będzie dosyć długie i chciałabym usłyszeć osobną odpowiedź na nie, bo nie chciałabym, żeby coś zostało pominięte.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowna pani, bardzo proszę o wszystkie pytania, bo będzie to jakiś cykl logiczny. Naprawdę chciałbym, abyśmy dzisiaj skończyli tą ustawę. Idźmy po kolei. Czy to były pytania do całego art. 49c?

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Nie. Te pierwsze pytania były do ust. 1, później zadam do ust. 2.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę wszystkie naraz.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Dobrze. Zatem jeszcze raz powtórzę pytania do strony rządowej. Pierwsze dotyczyło ust. 1 i definicji polityki publicznej oraz co miał ustawodawca na myśli, jeśli chodzi o zapewnienie „proporcjonalności i niedyskryminującego charakteru” zakazu.

Mam też pytanie do ust. 2, w związku z tym, że państwu tu piszecie, iż „zakaz nie może zostać wprowadzony wyłącznie na podstawie przesłanki” związanej z celami polityki publicznej, jak również „nie może podważać oceny zagrożenia”. W takim razie pytam – o jakiej ocenie zagrożenia jest tu mowa? Kto sporządza taką ocenę zagrożenia? W jakich przypadkach? Dlaczego wspomniana ocena zagrożenia jest nie do podważenia przez Radę Ministrów? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś jeszcze ma pytanie do pana ministra odnośnie tego artykułu? Nie. Bardzo proszę, panie ministrze.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Oczywiście odpowiemy na te pytania, które pani zadała. Dodam tylko, że w zeszłym tygodniu zorganizowaliśmy spotkanie ze stroną społeczną w ministerstwie i cała ta dyrektywa unijna była od A do Z wytłumaczona.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę nie przeszkadzać.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jeśli chodzi o przepisy, przy których prosiła pani o komentarz. Cały art. 49c jest wprost przepisany z dyrektywy unijnej. W dyrektywie to jest art. 26b. Jeżeli chodzi o pojęcia, są to pojęcia obowiązujące w dyrektywie. Jeżeli chodzi o ust. 2 to należy tak rozumieć, że zakaz uprawy danego GMO w Polsce nie może się odnosić do celów polityki publicznej. Musi być również uzasadniony np. celami polityki ochrony środowiska. Co ta ustawa uzasadnia. Artykuły w niej zawarte uzasadniają wydanie takiego rozporządzenia. Jeżeli mamy dodać coś jeszcze, to poproszę pana dyrektora o komentarz w sprawie proporcjonalności i zasady swobodnego obrotu.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Przepraszam bardzo, jeszcze raz. Teresa Łabaziewicz.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, teraz bardzo proszę, żeby pan dyrektor odpowiedział. Bardzo proszę, nie przeszkadzajmy. Idźmy po kolei.

Zastępca dyrektora Departamentu Prawnego MŚ Kamil Zawadzki:

Tylko króciutko. Kwestia definicji zasady proporcjonalności oraz niedyskryminującego charakteru również bezpośrednio wynika z art. 26b dyrektywy. I to też należy interpretować w rozumieniu prawa unijnego. Jeżeli środek ma być proporcjonalny, to znaczy musi być przede wszystkim odpowiedni do osiągnięcia danego celu oraz musi być adekwatny. To znaczy, nie może wykraczać poza to, co jest do osiągnięcia tego celu konieczne. A niedyskryminujący charakter sprowadza się do tego, że do tej pory w historii Unii Europejskiej często wprowadzano środki, które pośrednio ograniczały konkurencję. Takie rozporządzenie nie może mieć takiego charakteru, czyli nie może wykluczać jakiegos

konkretnego podmiotu czy podmiotów z konkretnego państwa, czy regionu. Musi być skierowane po prostu na osiągnięcie celu. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Bardzo proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Bardzo dziękuję panie przewodniczący. Wracając jeszcze do mojego pytania o definicję oceny ryzyka. Skąd wzięło się to sformułowanie „ocena zagrożenia”, o jakiej ocenie zagrożenia tu mowa, przez kogo sporządzana, w jakich przypadkach i w ostateczności dlaczego ta ocena jest niepodważalna przez Radę Ministrów?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Już tłumaczymy. Jak mówię, gdyby była pani na spotkaniu w zeszłym tygodniu, nie zadawałaby pani tych pytań. Proszę o udzielenie odpowiedzi.

Główny specjalista w Departamencie Ochrony Przyrody MŚ Michał Giziński:

Dzień dobry państwu. Michał Giziński.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę nie przeszkadzać. Panie ministrze, ja wiem, że to jest trudna ustawa. Bardzo dziękuję za tamto spotkanie ze stroną społeczną w ubiegłym tygodniu, ale tutaj mamy posiedzenie Komisji. Ja wiem, może to i trzeci raz, ale naprawdę proszę to wyjaśnić.

Główny specjalista w DOP MŚ Michał Giziński:

Jeżeli chodzi o ocenę zagrożenia, to jest ona wykonywana w trakcie procesu wprowadzania GMO do obrotu każdego produktu. Ten przepis umożliwia wprowadzanie zakazu wyłącznie na podstawie wymienionych tutaj przesłanek. Zakaz ten nie może podważać bezpieczeństwa produktu dla środowiska lub dla zdrowia ludzi. Dlaczego? Bo jest inny przepis dyrektywy (art. 23), który dotyczy wyłącznie bezpieczeństwa danego produktu w kontekście zdrowia ludzkiego i środowiska. Ten przepis dotyczy zakazu wyłącznie uprawy i wyłącznie na podstawie przesłanek innych niż zdrowie ludzkie i bezpieczeństwo środowiska. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Dziękuję bardzo. Teresa Łabaziewicz. Proszę pana, słusznie pan zauważył, że jeżeli chodzi o ocenę zagrożenia to jest to ujęte w ustawie z 2001 r., ale w przypadku wprowadzenia do obrotu czy uwolnienia. Natomiast w ustawie z 2001 r. nic nie ma o uprawach GMO, więc w tym przypadku musimy również dojść do zmiany art. 6 ustawy z 2001 r. i dodać tam informację o uprawach GMO, tak? To po pierwsze. Jeżeli mówicie państwo czy odwołujecie się do oceny zagrożenia.

Po drugie. Nadal nie ma informacji, kto taką ocenę zagrożenia sporządza. Jeżeli osoba, która chce wprowadzić GMO musi dostarczyć jakąś dokumentację, która mówi o bezpieczeństwie tego GMO, to kto taką dokumentację powinien sporządzić? I dlaczego ta ocena zagrożenia jest nie do podważenia przez Radę Ministrów? Co to za decyzja, która jest nie do podważenia przez Radę Ministrów?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę nie klaskać. Bardzo proszę, jeszcze jedno pytanie.

Przedstawicielka ICPPC Agnieszka Krzystek:

Agnieszka Krzystek. Ja jeszcze chcę się odwołać do art. 6, o którym wspomniała koleżanka, i tych przepisów. Ewidentnie jest tam wspomniane, że taką ocenę ryzyka dokonuje podmiot chcący wprowadzać daną uprawę. Jak taka decyzja może być niepodważalna? Przecież ten podmiot, który chce wprowadzać daną uprawę, nie jest obiektywny

ani bezstronny w wydawaniu oceny takiego ryzyka. Dlatego pytam konkretnie – który artykuł w ustawie lub w proponowanych poprawkach mówi o podmiocie, który będzie dokonywał oceny ryzyka? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Ocena ryzyka jest wykonywana w sytuacji, kiedy jest uruchomiony proces rejestracji danej uprawy GMO. Jak wyjaśnił pan naczelnik, jest to wyłączenie. Decyzja Rady Ministrów o zakazie uprawy danego GMO musi się opierać tylko i wyłącznie na przesłankach opisanych w pkt 1 – 7. Jest to przepisane z dyrektywy. A jeżeli chodzi o art. 6, to proszę o wyjaśnienie.

Główny specjalista w DOP MŚ Michał Giziński:

Jeżeli chodzi o oceny zagrożenia, to wykonuje je zawsze wnioskodawca. Z tym, że ta ocena zagrożenia w przypadku wprowadzenia do obrotu jest oceniana przez Komisję Europejską i wszystkie państwa członkowskie. Mówimy tu o produktach, które zostały dopuszczone do obrotu. Tylko takie produkty mogą być uprawiane. Czyli są to produkty, które zostały zaakceptowane przez państwa członkowskie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, proszę o ciszę. Przystępujemy do głosowania.

Kto jest za przyjęciem art. 49c w brzmieniu ze sprawozdania podkomisji? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 12 posłów, 2 przeciw, 5 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Art. 49c został przyjęty. Art. 49d. Czy są uwagi do art. 49d? Biuro Legislacyjne? Strona rządowa? Dobrze, nie widzę.

Kto jest za przyjęciem art. 49d? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 15 posłów, nikt nie był przeciw, 6 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przechodzimy do art. 49e. Czy są uwagi? Bardzo proszę.

Poseł Jan Duda (PiS):

Dziękuję panie przewodniczący. Chcę zgłosić do art. 49e poprawkę...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam bardzo. Czy mogłaby pani nie rozmawiać?

Poseł Jan Duda (PiS):

...polegającą na doprecyzowaniu przepisu, iż uprawę GMO prowadzi się „wyłącznie na podstawie wpisu do Rejestru Upraw GMO”. W dotychczasowym brzmieniu mamy, że „prowadzi się zgodnie z określonymi w tym wpisie warunkami”. Tu dodajemy „wyłącznie”. Chodzi o to, żeby później przy stosowaniu przepisów karnych, które przewiduje m.in. art. 59a, nie było wątpliwości co do tego, iż wyłącznie na podstawie wpisu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ja również mam do tego artykułu poprawkę. Czy ktoś z posłów ma jeszcze poprawkę? Nie widzę. Wobec tego ja złożę swoją poprawkę nr 3. Chodzi o to, żeby w art. 1 w pkt 13 w art. 49e ust. 1, ust. 5 pkt 1 lit. a) i lit. b); pkt 2, pkt 5 oraz ust. 6 wyrazy „10 km” zastąpić wyrazami „30 km”.

Zgodnie z obecnym brzmieniem projektu ustawy wpis...Bardzo prosiłbym o ciszę, żebym mógł skończyć. Jak skończę, wtedy będę pytał stronę społeczną, szanowni państwo. Dziękuję. Zgodnie z obecnym brzmieniem projektu ustawy wpis uprawy GMO do rejestru może zostać dokonany wyłącznie dla uprawy GMO planowanej na gruntach rolnych,

w odległości nie mniejszej niż 10 km od granicy obszaru, dla którego ustanowiono formę ochrony przyrody. W takiej samej odległości – 10 km od granicy gruntu leśnego, na którym ma być prowadzona uprawa GMO – konieczne będzie uzyskanie oświadczenia właścicieli nieruchomości o braku sprzeciwu co do planowanej uprawy GMO.

Celem poprawki jest zwiększenie wskazanej odległości z 10 km do 30 km. Na rozprzestrzenianie się pyłków w powietrzu wpływ ma wiele czynników, jak prędkość i kierunek wiatru, temperatura, nasłonecznienie, opady i wilgotność powietrza. Udokumentowane przypadki zanieczyszczenia nasion przez genetycznie modyfikowane nasiona są liczne. Zgodnie z badaniami przeprowadzonymi przez Central Science Laboratory w Anglii, pyłki rzepaku przemieszczają się na odległość 26 km. Jako przykład można wskazać również uregulowania prawne wprowadzone w Bułgarii, gdzie obowiązują 30 km strefy buforowe w promieniu obszarów chronionych przyrodniczo, na których zakazane jest prowadzenie upraw GMO. Czyli, chodzi tu o prostą zmianę: z 10 km do 30 km. Nie jest to duża zmiana, a skoro inne kraje tak zrobiły, to myślę, że nie robimy tu nic wielkiego. Chociaż moglibyśmy być w awangardzie i zmienić to 100-krotnie. Jednak tu jest mała, niewielka zmiana – do 30 km.

Proszę, strona społeczna pół minuty, minuta. Bardzo proszę.

Przedstawicielka EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Jadwiga Łopata. Ja jednak proponuję 100 km. Wszystkie inne ustalenia były robione na podstawie doświadczeń, które nie biorą pod uwagę anomalii pogodowych. We Francji był przypadek zanieczyszczenia gospodarstwa ekologicznego w odległości 40 km, więc równie dobrze może się zdarzyć w odległości 100 km.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Kto jeszcze chciałby zabrać głos? Pan przewodniczący, bardzo proszę.

Poseł Jan Duda (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, szanowne Komisje, szanowni goście. My zwiększyliśmy tę odległość z 3 km do 10 km i uważamy, że jest to odległość wystarczająca. Ja oczywiście mam świadomość tego, że każdy ma inne spojrzenie na to, że mogą być różne warunki. Powiem tak, że też nie jest prawdą, iż te pyłki przenoszą się na odległość 26 km. To nie jest prawda, one mogą się przenosić na dużo większe odległości, w zależności od możliwości przetrwania. Natomiast, jeśli odwołujemy się tu do europejskich odległości, to rzeczywiście w Bułgarii jest to 30 km, ale są też inne kraje, gdzie ta odległość jest mierzona w setkach metrów. Dlatego prosiłbym o pozostanie przy tych 10 km. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, prosiłbym o ciszę. I po kolei, proszę.

Członek Zarządu Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Robert Wagner:

Robert Wagner. Drodzy panowie i panie posłanki, proszę was zróbcie jak największą odległość. Przecież nic wam to w tym momencie nie przeszkadza. A dla nas jest to bardzo istotna sprawa. Czemu nie chcecie zrobić ukłonu w kierunku strony społecznej? Ludzi, którzy pracują. Zróbcie to dla nas. Będziemy wam bardzo wdzięczni.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Kolejny głos. Przepraszam, jeszcze pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Słuchajcie państwo – zwracam się do strony ministerialnej i posłów Prawa i Sprawiedliwości – to, jak pan mówi, nie ma żadnego znaczenia. Bo, jeśli weźmiemy pod uwagę, że we wnioskach wypisujemy dużo obostrzeń, ale wnioski właściwie nie będą miały sensu jeśli będzie zakaz, bo nie będzie upraw GMO. Ale czy robimy to we wnioskach, które składamy do rejestru, czy robimy to obostrzenie w art. 50 – jak robiłam to w pierwszych poprawkach, czyli w rejestrze – to nie ma większego znaczenia. Dlatego apeluję – dla strony społecznej jest to rzecz ważna – możemy zrobić nawet 50 km, bo tak naprawdę nie ma to większego znaczenia. Panie ministrze, nie ma żadnych obostrzeń unijnych. Może pan zrobić 200 km. W zasadzie jest to tylko

i wyłącznie zapis, który może tak naprawdę pokazać dobrą wolę tej Izby w stosunku do społecznych oczekiwań. Apeluję więc, żebyśmy...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję za bardzo dobry głos. Bardzo proszę, pan przewodniczący.

Poseł Robert Telus (PiS):

Mam pytanie do pana ministra. Panie ministrze, jaka jest różnica między tym, co jest dzisiaj a 30 km i czy jest szansa, żeby było 30 km?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan minister.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo, panie pośle. Sytuacja wygląda w ten sposób, że oczywiście – jak powiedziała pani poseł – te przepisy będą martwe. Oczywiście. Nie ma tu wątpliwości. Tylko, że jest taki problem, iż w momencie kiedy zrobimy 30 km, to jest to de facto zakaz uprawy GMO, a tego zrobić nie możemy.

Głosy z sali:

I o to chodzi.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Nie, nie, nie. Szanowni państwo, nie będziemy procedować w takich warunkach, na pewno.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

W tej sytuacji jesteśmy niezgodni z prawem unijnym. Bo dyrektywa nie daje literalnej możliwości wprowadzenia zakazu upraw. Rozszerzając do 30 km... ja rozumiem, że macie państwo pretensje, że byłoby bezpieczniej, ale wtedy mamy literalny zakaz i jesteśmy niezgodni z prawem unijnym i z dyrektywą.

I już mówię dlaczego ma Bułgaria. Proszę zobaczyć, jaki rozkład...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ja bardzo przepraszam. Szanowni państwo, jeśli ktoś chce rozmawiać, to proszę wyjść.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

...obszarów chronionych ma Bułgaria. Tam wyłączenia czy buforów wokół obszarów chronionych w odległości 30 km nie powodują tego, że cały kraj jest wyłączony z upraw tymi buforami. Oni cały czas pozostawiają miejsca, w których można ewentualnie te uprawy prowadzić. To jest jedna rzecz. Druga – naszym zdaniem 10 km jest na tyle bezpieczne, że będzie powodowało naprawdę bardzo duże wyłączenia potężnych obszarów Polski z ewentualnych upraw. I jeszcze raz powiem – to są przepisy, które będą przepisami martwymi, ponieważ minister jest zobligowany do tego, żeby wystąpić o zakaz uprawy danego GMO, i Rada Ministrów jest zobligowana do wydania właściwego rozporządzenia zakazującego uprawy GMO.

Jeżeli chodzi o uzasadnienie poprawki. Pan przewodniczący uzasadniając poprawkę mówił o przepylaniu się rzepaku do 26 km. Oczywiście ma pan, panie przewodniczący, rację. I właśnie ze względu na te badania, które pan cytował, istnieje ogólnoeuropejska zgoda wszystkich państw europejskich na to, żeby rzepak genetycznie modyfikowany był w ogóle nieuprawiany na terenie Europy. I żaden koncern od kilkunastu lat, od momentu, kiedy jest taka zgoda...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam pana ministra. Panie pośle! Dziękuję.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

...niepisana wszystkich państw unijnych w zakresie uprawy rzepaku, nie wystąpił – nawet nie próbował – o rejestrację rzepaku genetycznie modyfikowanego na terenie Europy. Tak więc, jest to też bezpieczne rozwiązanie, jeśli chodzi o rzepak.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Teraz posłowie zadadzą pytania i pan minister potem odpowie zbiorczo. Pani przewodnicząca.

Posel Dorota Niedziela (PO):

Ja tylko chciałam dopytać, panie ministrze...

Głos z sali:

Czy ja mogę prosić o głos?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam. Szanowna pani, ja widziałem.

Posel Dorota Niedziela (PO):

Ja tylko dopytam, panie ministrze. Na co narażamy się poszerzając odległość do 30 km? Czy grozi nam wtedy znowu zaskarżenie do Trybunału? Jaka byłaby treść tego zaskarżenia? Bo myślę, że wszyscy idziemy w dobrym kierunku, tylko się po prostu nie rozumiemy. Gdyby pana minister tak prosto wytłumaczył czym różni się te 10 km od 30 km i jakie może być zaskarżenie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, może zbierzemy pytania...

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Ja krótko. Pani poseł, sprawa wyglądałaby w ten sposób, że de facto ten przepis unie możliwia uprawę GMO na terenie Polski. A nie można...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, proszę o spokój.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Nie można wprowadzać zakazu. Rozszerzenie buforu do 30 km wprowadza zakaz uprawy GMO, a dyrektywa do tego nie dopuszcza. Nie mówi o takich obostrzeniach, które by zakazywały. Dwa artykuły, które są implementowane do tej ustawy, mówią o tym, że można złożyć wniosek o wyłączenie danego kraju z uprawy GMO, ale tylko tymi drogami, które są zapisane w art. 49c i 49d.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący.

Posel Robert Telus (PiS):

Panie przewodniczący, szanowne Komisje. Rząd Prawa i Sprawiedliwości od samego początku jest przeciwko GMO w Polsce. I teraz, panie ministrze mam do pana pytanie. Otóż, nie widzę tu różnicy między 10 km a 30 km, jeżeli chodzi o dyrektywę, o zapisy. Dlaczego tu upieramy się? Przecież mamy wprowadzić takie prawo, które zakaze uprawy GMO w Polsce.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę nie rozmawiać. Pan poseł Dolata.

Posel Zbigniew Dolata (PiS):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Wyjaśnienie pana ministra nie przekonało mnie. Myślę, że nie ma żadnego zakazu w prawie unijnym, które wskazywałoby na to, że nie możemy wprowadzić stref 30 km, a 10 km już możemy. Stąd wydaje mi się – żeby zadośćuczynić oczekiwaniom większości społeczeństwa – powinniśmy przyjąć rozwiązanie, iż będą to strefy 30 km. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję. Szanowni państwo, ale ja prosiłem. Prosiłem – nie klaszczemy. Poseł Brynkus.

Posel Józef Brynkus (Kukiz15):

Dwie kwestie. Po pierwsze, z przykrością trzeba stwierdzić, że pan minister odsłonił prawdziwe intencje tej ustawy. Jej kształtu. Być może nieświadomie, być może po prostu nie

potrafił pohamować swoich emocji i stwierdził, że ta ustawa w tym kształcie jednak umożliwia prowadzenie upraw GMO na terenie Polski. Powiedział to pan wręcz literalnie.

Natomiast rozszerzenie odległości do 30 km wcale nie ogranicza faktycznie prowadzenia upraw, tylko po prostu utrudnia. Teoretycznie można byłoby przyjąć takie rozwiązanie, że uda się obejść pewne rzeczy i ta uprawa zostanie wprowadzona. Uważam, że bezwzględnie powinno się tę odległość zwiększyć co najmniej do 30 km.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dobrze. Szanowni państwo, pomału będziemy tę dyskusję kończyć. Widziałem jeszcze, że zgłaszał się pan profesor, a potem przystąpimy do głosowania.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów „Kukiz15” Jacek Nowak:

Jacek Nowak – naukowiec. Proszę państwa, jest tutaj określenie obszarów chronionych, od których mogą być te uprawy. Dlaczego tylko określone w pkt 1 – 5? A użytki ekologiczne, a stanowiska dekontaminacyjne? To są kolejne punkty, które proponuję wziąć pod uwagę i złożyć poprawkę: zamiast pkt 1 – 5, to pkt 1 – 8. Jakie uzasadnienie? Zwiększenie stopnia bezpieczeństwa dla środowiska, które również jest celem tej rządowej ustawy. Proszę poczytać uzasadnienie tego rządowego projektu ustawy.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję panie profesorze.

Głos z sali:

Ja poproszę o głos.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowna pani, tam jeszcze poseł prosił o głos. Bardzo proszę.

Poseł Czesław Sobierajski (PiS):

Szanowni państwo, panie ministrze. Właśnie ta odpowiedź pana ministra odkryła to, o czym powiedział pan przewodniczący Telus. Intencją Prawa i Sprawiedliwości i w kampanii wyborczej i nieustannie jest zakaz uprawy GMO w Polsce. Skoro ta poprawka idzie naprzeciw temu, to będę za nią. To oczywiście. I namawiam też innych.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Widzę wśród posłów konsensus. Przystępujemy do przegłosowania zgłoszonej przeze mnie poprawki.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem zgłoszonej przeze mnie poprawki?

Głos z sali:

Ja poproszę o głos jeszcze.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo przepraszam. Proszę o policzenie. Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 19 posłów, 2 przeciw, 1 poseł wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została przyjęta. Pani poseł Niedziela.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Panie ministrze, żebyśmy się zrozumieli. Otóż, żebym mogła zrozumieć opór wobec 30 km, prosiłabym o pisemną odpowiedź, dlaczego te 30 km naraziłoby nas na następną skargę i czy to będzie zasadne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan poseł.

Poseł Robert Telus (PiS):

Ja też proszę o odpowiedź dla nas. I, żeby było sprawa jasna – my chcemy, panie ministrze, żebyśmy byli w zgodzie z prawem unijnym, żeby wprowadzili prawo, które zakaże upraw GMO w Polsce, ale żebyśmy byli w zgodzie z prawem unijnym. Jeżeli ta poprawka miałyby to przewrócić, to oczywiście w drugim czytaniu możemy to jeszcze naprawić.

Jednak bardzo proszę o odpowiedź konkretną, a nie taką, że to nam zakazuje uprawy GMO. Tak ma być, że ma zakazać i tyle.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, zrobiło się głośno. Mamy jeszcze poprawkę pana posła Dudy. Głosujemy teraz poprawkę pana posła Dudy.

Kto jest za przyjęciem poprawki pana posła Dudy? (16) Kto jest przeciw?(0) Kto wstrzymał się od głosu?(3).

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została przyjęta. Mamy pkt 2 w art. 49e. Czy są uwagi do pkt 2?

Poseł Robert Telus (PiS):

Panie przewodniczący, do pkt 2 czy do ust. 2?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

W art. 49e przegłosowaliśmy ust. 1. Teraz jest ust. 2. Czy ktoś ma uwagi? Dziękuję bardzo. W takim razie ja mam poprawkę. W art. 1 w pkt 13 w art. 49e w ust. 2 pkt 2 nadać brzmienie:

„2) rady gminy, rady powiatu oraz sejmiku województwa w zakresie zgodności dokonania wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO z polityką przestrzenną, strategią rozwoju i innymi dokumentami strategicznymi odpowiednio gminy, powiatu lub województwa.”

Uzasadnienie. Zgodnie z obecnym brzmieniem art. 49e minister właściwy do spraw środowiska dokonuje wpisu uprawy GMO do Rejestru Upraw GMO po zasięgnięciu opinii ministra właściwego do spraw rolnictwa oraz rady gminy. W poprawce proponuje się rozszerzyć grono podmiotów zobowiązanych do wydania opinii o radę powiatu oraz sejmik województwa, co jest uzasadnione z uwagi na doniosły wpływ upraw GMO nie tylko na obszar danej gminy, w której ma być prowadzona uprawa GMO, ale również na obszar powiatu oraz województwa. Czy ktoś chciałby zabrać głos w sprawie tej poprawki? Rozmawiamy krótko o tej poprawce. Bardzo proszę.

Przedstawicielka EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Zdecydowanie jest to poprawka bardzo oczekiwana przez stronę społeczną. I nie tylko przez stronę społeczną ale również przez władarzy powiatów i sejmików. Dlatego, że wszystkie sejmiki mają swoje deklaracje, rezolucje, w których chcą być strefą wolną od GMO. Podobnie bardzo duża część powiatów.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Czy pan minister chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, mamy też podobne stanowisko. Jeżeli pan uważa, że konieczne jest opiniowanie przez te organy, to nie ma tutaj problemu, żeby to dodać. Pragnę tylko zwrócić uwagę, że w momencie kiedy została przyjęta tamta poprawka dotycząca 30 km te przepisy będą już zupełnie, kompletnie martwe.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Jak wcześniej mówiliśmy, panie ministrze, robimy to po to, żeby ta ustawa w ten sposób działała. Bardzo dziękuję. Przystępujemy do głosowania.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki w zaproponowanym przeze mnie brzmieniu? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 21 posłów, 2 przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Poprawka została przyjęta. I teraz chciałbym złożyć poprawkę nr 5, czyli w art. 1 w pkt 13 w art. 49e w ust. 2 w pkt 2 kropkę zastąpić wyrazem „oraz” i dodać pkt 3 w brzmieniu:

„3) właściwej terytorialnie izby rolniczej w zakresie proponowanych warunków i sposobu prowadzenia uprawy GMO.”.

Uzasadnienie. Proponowana poprawka ma na celu zwiększenie grona podmiotów opiniujących dokonanie wpisu uprawy GMO do rejestru o właściwą terytorialnie izbę rolniczą. Samorząd rolniczy jest reprezentacją wszystkich rolników, dlatego ze względu na szeroki krąg podmiotów, których reprezentuje oraz istotny wpływ prowadzenia uprawy GMO na rolnictwo i środowisko ważne jest, aby ta grupa wyraziła swoją opinię w przedmiocie prowadzenia upraw GMO oraz ich wpisu do rejestru.

Mamy na sali przedstawiciela izby rolniczej. Proszę o zajęcie stanowiska.

Doradca Krajowej Rady Izb Rolniczych Grzegorz Anczewski:

My przyjmujemy to z ogromnym entuzjazmem i radością. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję przedstawicielowi izb rolniczych za przychylenie się do tej poprawki. Czy ktoś jeszcze chciałby zabrać głos w tym zakresie? Nie widzę. Ministerstwo?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

My, jako Ministerstwo Środowiska, nie jesteśmy przeciwni takiej poprawce. Ale może Ministerstwo Rolnictwa wypowie się w tej sprawie?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ministerstwo Rolnictwa również jest pozytywnie nastawione do tej poprawki. Przystępujemy do głosowania poprawki nr 5 zgłoszonej przez mnie.

Kto z pań i panów posłów jest za przyjęciem poprawki nr 5? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 15 posłów, nikt nie był przeciw, 5 posłów wstrzymało się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Poprawka została przyjęta. Moment. Mamy ust. 4. Ust. 4 jest dosyć długi. Czy są uwagi do ust.4? Bardzo proszę.

Legislator Łukasz Grabarczyk:

Panie przewodniczący, jeszcze ust. 3 został pominięty.

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Przepraszam, panie przewodniczący, ale my tu nic nie słyszymy, bo posłowie rozmawiają.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Rzeczywiście, jest to cenna uwaga. Cały czas upominamy stronę społeczną, ale prosiłbym również...

Głos z sali:

Panie pośle, proszę się na miejsce.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Prosiłbym, żeby nie odbierać mi prerogatyw. Biuro Legislacyjne słusznie zwróciło uwagę, że pomiąłem ust. 3. Czy są uwagi do ust. 3? Nie słyszę. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 3? Nie słyszę. Ust. 3 został przyjęty. Ust. 4. Czy są uwagi do ust. 4? Nie słyszę. Czy ktoś jest przeciwko takiemu brzmieniu ust. 4? Nie słyszę. Ust. 4 został przyjęty. Przechodzimy na str. 8 – ust. 5. Dobrze, bardzo proszę. Widzę zgłoszenia.

Przedstawicielka EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Ust. 5 trzeba uzupełnić o zapis „wszystkich właścicieli i użytkowników wieczystych, i zależnych gruntów”, czyli dzierżawca, użytkownik. W obecnym przepisie mowa jest bowiem o pisemnych oświadczenia „właścicieli albo użytkowników wieczystych”. Natomiast grunty rolne w Polsce często są dzierżawione, ponieważ właścicielem gruntu pozostaje gmina, a jeszcze częściej Skarb Państwa, Agencja Nieruchomości Rolnych. Problem się pogłębia, jeżeli weźmiemy pod uwagę fakt, że dzierżawcą gruntów może być zarówno rolnik niezainteresowany GMO, jak i przedsiębiorstwo, które liczy na uprawy GMO.

Stąd też oświadczenie powinno być pozyskiwane zarówno od właściciela – bo tego da się ustalić przeglądając choćby księgę wieczystą – jak i od posiadacza zależnego gruntu (tutaj: dzierżawca, użytkownik itd.).

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Kto chciałby zabrać głos? Bardzo proszę.

Członek Zarządu Stowarzyszenia Rolników i Konsumentów „Kukiz15” Jacek Nowak:

Jacek Nowak. Niezależnie od dalszego losu tej poprawki zwracam uwagę, że jest sformułowana w formie alternatywy wykluczającej, co oznacza, iż wnioskodawca wybiera sobie albo właściciela, albo użytkownika wieczystego – w domyśle: tego, który sprzyja jego interesom, a niekoniecznie interesom celu publicznego. Tymczasem oświadczenie powinno być pozyskane zarówno od wszystkich właścicieli, jak i wszystkich użytkowników, i – jak tu wnioskujemy – użytkowników zależnych. Proszę o uwzględnienie tego.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Spokojnie, jeszcze chwileczkę, posłowie chcieli zabrać głos. Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Posel Anna Paluch (PiS):

Chciałabym, aby wypowiedziało się Biuro Legislacyjne i pan minister.

Posel Dorota Niedziela (PO):

Otóż, chciałam zapytać o stanowisko ministerstwa. Bo wydaje się, że w całym tym opisie – jeszcze raz podkreślę, że jest opisem porządkującym generalnie – brakuje osób, które mogą uprawiać, czyli właścicieli, użytkowników wieczystych i dzierżawców. Czy ministerstwo ewentualnie mogłoby się wypowiedzieć na temat poprawki, którą moglibyśmy, jako posłowie, przejąć?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Może za chwileczkę minister nam to wyjaśni i będzie łatwiej. Biuro Legislacyjne?

Legislator Sławomir Osuch:

Pierwsza kwestia – czy ta poprawka jest sformułowana? Bo na razie słyszymy tylko tendencje, w jakim kierunku miałyby pójść, ale bez określenia jej brzmienia. Trudno zatem się odnieść. To pierwsza kwestia. Druga kwestia. Czy jest wola posłów, by przyjąć poprawkę?

Posel Dorota Niedziela (PO):

Tak.

Legislator Sławomir Osuch:

W takim razie trzeba ją sformułować.

Posel Dorota Niedziela (PO):

Czy poprawka brzmiąca następująco: „art. 49e ust. 5 pkt 1a otrzymuje brzmienie: 1a) właścicieli i użytkowników wieczystych nieruchomości, oraz dzierżawców nieruchomości położonych w odległości...” itd. jest prawidłowo sformułowana? Wobec tego, zaraz ją napiszemy. Chodzi o to, żeby wpisać w ten katalog ludzi, określonych przed słowem „nieruchomości położonych”, jeszcze dzierżawców.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Proszę.

Członek Zarządu Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Robert Wagner:

Robert Wagner. Drodzy państwo, nie zapominajmy, że...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ciszej, ciszej proszę. Szczególnie stronę społeczną.

Członek Zarządu Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Robert Wagner:

...przyjęliśmy tam odległość 30 km. Nie zapominajmy o tym.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Tak, tak. Nie zapomnieliśmy, bo tam tak było sformułowane, że we wszystkich miejscach tego pilnujemy. Dziękuję bardzo. Tu chodzi o rozszerzenie katalogu. Czy ministerstwo już mogłoby zabrać głos?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Tutaj oczywiście może się także zdarzyć, że co innego będzie chciał dzierżawca, a co innego właściciel. Ale tu jest pytanie może do Biura Legislacyjnego – czy jest możliwe, żeby dzierżawca w takim zakresie decydował o nie swojej własności? Bo jeżeli popatrzymy na to inaczej, to właściciel wydzierżawiając grunt powinien się umówić z dzierżawcą co on może na jego terenie, a co nie. Dlatego w tym przepisie nie ma dzierżawcy. Ale niech Biuro Legislacyjne wypowie się.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Ja zastanawiałem się nad poprawką. Bo w zasadzie właściciel włada swoim gruntem i to on decyduje co tam ma być, a co nie. I dlatego tej poprawki nie złożyłem, bo zakładałem, że właściciel...Bardzo proszę.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jeżeli właściciel nie będzie chciał, a dzierżawca będzie chciał, to po prostu zerwie umowę i koniec.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dokładnie. Dlatego ja nie złożyłem tej poprawki.

Przewodnicząca Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Anna Szmelcer:

Anna Szmelcer – Stowarzyszenie „Polska Wolna od GMO”.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, nie zauważyłem pani ręki. Bardzo proszę.

Przewodnicząca Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Anna Szmelcer:

Anna Szmelcer – Stowarzyszenie „Polska Wolna od GMO”. Chciałam zapytać jaka będzie sytuacja, jeśli właścicielem gruntu jest Skarb Państwa?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Tam jeszcze na końcu widziałem pana zgłaszającego się.

Przedstawiciel Stowarzyszenia „Wspólne Dobro” Grzegorz Kuśmierz:

Panie przewodniczący, mam uwagę do ust. 5 pkt 1 lit. a), żeby po wyrazach „o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2016 r. poz. 2147 i 2260)” zamiast wyrazów „posiadaczy tych nieruchomości” wpisać „przynajmniej jednego współwłaściciela”. Chodzi o to, że jeżeli grunty będą miały kilku współwłaścicieli to wystarczy, żeby jeden ze współwłaścicieli złożył sprzeciw, a sprzeciw będzie skuteczny.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Czy ktoś chciałby zabrać głos w tym zakresie? Biuro Legislacyjne.

Legislator Sławomir Osuch:

Rzeczywiście wydaje się, że tu jest istotna zmiana merytoryczna w zakresie rozszerzenia podmiotowego. Generalnie w tym brzmieniu, w jakim jest, pkt 1 lit. a) odnosi się do właścicieli oraz do tych, którzy w sumie są traktowani jak właściciele, bo użytkowni wieczyste, instytucja, która powstała jeszcze w innym ustroju, tak naprawdę była zawsze określana jako quasi prawo własności na te 99 lat. W tym momencie rzeczywiście, jak powiedział pan minister, może dojść do konfliktu interesów między właścicielem a dzierżawcą. Stąd też, ta poprawka jeżeli już, to należałoby się jeszcze zastanowić. Może ją zgłosić w drugim czytaniu? W tym momencie wydaje nam się, że jest to istotna kwestia merytoryczna, która rzeczywiście może ingerować w treść tego zapisu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący.

Poseł Jan Krzysztof Ardanowski (PiS):

Panie przewodniczący, to właściciel gruntów decyduje o swoich gruntach. To właściciel gruntów dba o swoje grunty, chroni swoje grunty, a nie dzierżawca nastawiony na doraźny zysk z tych gruntów. Dlatego pytanie dzierżawcy jest absolutnie bezzasadne.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Czy ktoś...proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Mam wniosek, żeby nie majstrować przy tym przepisie, proszę państwa. Bo jak słyszę tu jeszcze, że co będzie i czy wystarczy jeden z dzierżawców? Proszę pani, proszę sobie dokładnie przeczytać ten przepis. Przepis brzmi: „pisemne oświadczenia właścicieli albo użytkowników...że nie wyrażają sprzeciwu”. Co będzie, jeśli jest współwłasność iluś tam właścicieli i jeden powie, że nie wyraża sprzeciwu? Otóż, w świetle tego zapisu, który pani zaproponowała, to wystarczy, żeby tam robić GMO. Dlatego, proszę państwa, proponowałabym, żeby nie majstrować przy zapisie, przy którym iluś tam prawników głowiło się. A jak państwa koniecznie korci, to proszę zrobić poprawkę jak Pan Bóg przykazał, przeanalizować ją przez prawników i poczekać z nią do drugiego czytania.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Pani przewodnicząca! Proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Pani poseł, jak Pan Bóg przykazał, na posiedzeniu podkomisji zapomniała pani...

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam bardzo, szanowni państwo. Proszę.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Pani i wszyscy prawnicy nie zauważyli, że wejście ustawy było takie, jak nie powinno być. Więc proszę tutaj nie obrażać osób, które są dokładne, chcą takiego zapisu, zgłaszają go. A propos wypowiedzi. Jeżeli właścicielem gruntu jest państwo i dzierżawi te grunty, to dzierżawca też powinien podlegać. Wpisanie dzierżawcy nikomu nie zaszkodzi. Nie stanowi to żadnych konsekwencji prawnych, w moim przekonaniu. Złożymy poprawkę, państwo ją odrzuca. Złożę ją drugi raz w drugim czytaniu i wtedy uzyskamy odpowiedź – może od Biura Analiz Sejmowych – czy coś się tu zmienia, czy nie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo proszę, pani przewodnicząca.

Poseł Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Szanowni państwo, Wysokie Komisje. Chcę zwrócić uwagę, że jeżeli grunty należą do Skarbu Państwa, to mogą być przypadki takie: albo starosta, który wykonuje zadania zlecone administracji rządowej, prowadzi gospodarkę mieniem Skarbu Państwa, albo któraś z agencji (Agencja Nieruchomości Rolnych czy inna). Tak więc, Agencja Nieruchomości Rolnych ma pewien zakres upoważnienia od ministra, w którym może się wypowiadać. Natomiast przypominam państwu, że starosta zazwyczaj jest emanacją lokalnej społeczności i jest wybierany w głosowaniu, jako radny powiatowy. Zatem normalne jest, że nie sprzeciwi się swoim wyborcom, którzy w ogromnej, przytłaczającej większości chcą być wolni od GMO. Więc proszę naprawdę spokojnie przeanalizować te przepisy. I przestrzegam przed pochopnymi działaniami w tym zakresie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Bardzo dziękuję. Przystępujemy...rozumiem, że pani przewodnicząca zgłasza tę poprawkę, tak?

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Ja może przeczytam poprawkę. W art. 1 zmiana 13 w art. 49e w ust 5 pkt 1 lit. a) otrzymuje brzmienie:

„a) wszystkich właścicieli, użytkowników wieczystych oraz posiadaczy gruntu, dzierżawców nieruchomości położonych w odległości do 30 km od granicy gruntu rolnego, na którym ma być prowadzona uprawa GMO, a w przypadku nieruchomości o nieuregulowanym stanie prawnym, w rozumieniu art. 113 ust. 6 i 7 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami, posiadaczy i użytkowników tych nieruchomości, że nie wyrażają sprzeciwu w związku z zamiarem utworzenia miejsca upraw GMO.”

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Przystępujemy do głosowania. Nie, nie. Nie mamy czasu. Już głosujemy. Kto jest za przyjęciem tej poprawki? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu?

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 4 posłów, 15 przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Poprawka została odrzucona. Na prośbę przewodniczącego Ardanowskiego ogłaszam 5 minut przerwy. Stronę społeczną prosiłbym o nierozchodzenie się, bo potem szybko zaczniemy. Dziękuję bardzo.

[Po przerwie]

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę o zajęcie miejsc. Szanowni państwo, jeszcze raz proszę – proszę usiąść i nie rozmawiać.

Jesteśmy w ust. 5. Odrzuciliśmy poprawkę pani poseł Niedzieli. Ja mam poprawkę... Czy mogłaby pani przejść na koniec? Bo naprawdę bardzo trudno prowadzić, jak pani cały czas szepcze. Dziękuję. Mam poprawkę w art. 1 w pkt 13 w art. 49e w ust. 5 w pkt 4 lit. d) nadać brzmienie:

„d) planowanym postępowaniu z miejscem powstałym po zakończeniu prowadzenia uprawy GMO przez okres 10 lat od jej zakończenia;”

Poprawka ma na celu wprowadzenie zakresu czasowego, określonego na 10 lat od zakończenia prowadzenia uprawy, obowiązku dołączenia do wniosku o wpis uprawy GMO do rejestru dokumentacji zawierającej informacje o planowanym postępowaniu z miejscem powstałym po zakończeniu prowadzenia uprawy GMO. Jest to celowe ze względu na fakt, że 10-letnie badania naukowców w Szwecji wykazały, że rzepak GMO pojawia się przez 10 lat na polu, gdzie był uprawiany tylko w pierwszym roku, mimo intensywnego polewania pola środkami chemicznymi. Czy ktoś ma uwagi do tego punktu? Nie słyszę. Panie ministrze?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Jest to pusty przepis, panie przewodniczący, bez żadnych sankcji. Nic nie wnosi. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję panie ministrze. Ja oczywiście przyjmuję tę odpowiedź. Chciałbym zapytać – jeżeli w drugim czytaniu, bo teraz nie zdążę, przygotuję do niego sankcje, będzie zgoda ministerstwa?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, trudno mi rozmawiać o czymś wirtualnym w tej chwili. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Bardzo proszę.

Przedstawicielka EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

My, jako rolnicy, chcemy być zabezpieczeni. To jest bardzo istotne. Bardzo dużym mankamentem tej ustawy jest to, że nie ma w nim zapisu, iż muszą być raporty aż do 10 lat, ponieważ rolnik może przejąć pole zanieczyszczone. Dlatego proszę uwzględnić tą poprawkę.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Panie ministrze, ale tu mamy „planowanym postępowaniu z miejscem powstałym po zakończeniu prowadzenia uprawy GMO” i tutaj też nie widzę sankcji.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

No dobrze, ale to jest tylko zamiar, panie przewodniczący. A pan każe komuś przez 10 lat. A jeżeli będzie źle postępował przez te 10 lat, niezgodnie z wnioskiem? Co wtedy?

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Proszę bardzo.

Poseł Jan Krzysztof Ardanowski (PiS):

Panie przewodniczący, nigdy nie kwestionowałem sposobu prowadzenia obrad, bo jest to przywilej przewodniczącego. Natomiast jesteśmy na etapie procedowania konkretnych punktów, artykułów tego dokumentu. Pan przejął, jak rozumiem, poprawki strony społecznej. To jest pana prawo, pana przywilej. Dlatego dyskusja odbywa się na tej zasadzie: pan zgłasza poprawkę, pyta pan legislatorów i ministerstwo, i głosujemy. Nie rozpoczynamy dyskusji nad tymi punktami w tej chwili. Na tą dyskusję było wiele, wiele czasu.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Panie przewodniczący, z całym szacunkiem do tego, co pan teraz mówi, nie było wiele czasu. Bo jeżeli dostaliśmy na posiedzeniu podkomisji nadzwyczajnej nagle zupełnie nową ustawę, gdyż tak dużo poprawek państwo przygotowaliście, to nie było czasu na dyskusję. To jest miejsce, gdzie możemy dyskutować. Przepraszam, pan przewodniczący Telus.

Poseł Robert Telus (PiS):

Składam wniosek formalny o zmianę prowadzenia posiedzenia, żeby to wszystko było szybciej. Ta sprawa była już przedyskutowana. Pan przewodniczący zgłasza poprawkę – tak zawsze było – pyta legislatorów, stronę rządową i głosujemy. Nie ma sensu dyskutować. Nie zdążymy tego po prostu zrobić, a to wszystko było już kilka razy przedyskutowane. To jest wniosek formalny i proszę o przegłosowanie.

Przewodniczący poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo. Oczywiście ja w takim razie proszę pana Telusa o dalsze prowadzenie posiedzenia, a ja będę zgłaszał poprawki. To znaczy, pan poseł Telus będzie prowadził jak mu będzie dobrze.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Proszę bardzo, przegłosujemy wniosek formalny o tryb prowadzenia posiedzenia.

Kto z państwa posłów jest za zmianą prowadzenia posiedzenia? Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę podać wynik głosowania.

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 17 posłów, 2 przeciw, nikt nie wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Zatem zmieniamy sposób prowadzenia posiedzenia. Pan przewodniczący Sachajko ma poprawkę. Proszę o zgłoszenie.

Poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Dziękuję bardzo, panie przewodniczący. Powtórzę tę poprawkę. Chodziło o to, by lit. d) nadać brzmienie: „d) planowanemu postępowaniu z miejscem powstałym po zakończeniu prowadzenia uprawy GMO przez okres 10 lat od jej zakończenia;”.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Jest to poprawka nr 6. Biuro Legislacyjne ma uwagi?

Legislator Sławomir Osuch:

Nie zgłaszamy uwag.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Strona rządowa ma uwagi?

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Naszym zdaniem jest to poprawka w ogóle zbędna, nic nie wnosząca.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Kto z państwa posłów jest za przyjęciem poprawki?

Posel Dorota Niedziela (PO):

Ja nie mam prawa zadać pytania?

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Kto jest przeciw? Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o wynik.

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 2 posłów, 15 przeciw, 1 poseł wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Poprawka nie uzyskała poparcia ze strony Komisji. Czy ktoś jest przeciwny przyjęciu ust. 5? Czy są jakieś poprawki?

Posel Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Przepraszam, mam poprawkę nr 7 przed ust. 6. Poprawka nr 7 wydaje się być kluczowa. W art. 1 w pkt 13 w art. 49e w ust. 5 w pkt 5 kropkę należy zastąpić przecinkiem i dodać pkt 6 w brzmieniu:

„6) dowód ubezpieczenia uprawy GMO od skutków zanieczyszczenia upraw roślin nie-GMO pyłkiem uprawianej przez siebie odmiany GMO.”.

Uzasadnienie. Poprawka stanowi częściowe spełnienie słusznych postulatów podnoszonych, zwłaszcza przez rolników, a dotyczących usunięcia braku uregulowania odpowiedzialności za skutki zanieczyszczenia pyłkiem upraw GMO, upraw nie będących GMO, a znajdujących się w pobliżu upraw GMO. Chodzi o to, że może się zdarzyć, że rolnika po prostu nie będzie stać na to, aby zapłacić za szkody, jakie np. rolnicy ekologiczni czy wszyscy inni mogą ponieść, ze względu na zanieczyszczenie. Po prostu, ktoś zbankrutuje i powie, że jego nie stać, więc radźcie sobie.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca.

Posel Anna Paluch (PiS):

Dziękuję bardzo. Mam pytanie, zwłaszcza do przedstawicieli Ministerstwa Rolnictwa – czy ktoś badał w jakikolwiek sposób jak obowiązek ubezpieczenia się od tych skutków, o których mowa w poprawce, wpłynie na rynek ubezpieczeń rolniczych? Czy ktoś to badał?

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Proszę bardzo.

Zastępca dyrektora Departamentu Hodowli i Ochrony Roślin Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi Krzysztof Smaczyński:

Krzysztof Smaczyński. Panie przewodniczący, pani poseł. Jest to nowa poprawka i takie czynności związane badaniem do tej pory nie były prowadzone.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca.

Posel Dorota Niedziela (PO):

Bardzo prosiłabym, żeby pan poseł w tą stronę głowę zwracał, bo zgłaszam się już trzeci raz. Chciałam odnieść się do poprzedniej poprawki, ale pan mi nie udzielił głosu.

Mam pytanie zasadnicze, panie pośle wnioskodawco. Bo generalnie te poprawki jakby zagęszczają atmosferę, że my tu jakby mamy zgodę na uprawę GMO. Bo to są zabezpieczenia przy ewentualnej zgodzie. A jeżeli bierzemy pod uwagę, że nie ma zgody, że wszystko co robimy to w kierunku, iż nie ma i nie będzie zgody na uprawy GMO, to mam pytanie zasadnicze – po co karzemy ubezpieczać się rolnikom? Wiemy, że tylko 10-15% rolników ubezpiecza się. Tak więc, jest to trochę jakby absurdalne. Dla mnie to jest takie dorabianie kwiatków do czegoś, co nie istnieje.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję. Dziękuję bardzo.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Panie pośle, ja jeszcze nie skończyłam. Pan zmienił sposób prowadzenia, ale rozumiem, że nie wchodzimy tu na jakieś obcinanie głosu posłom. To jest moje miejsce pracy i muszę powiedzieć to, co myślę.

Chciałabym, aby strona społeczna zastanowiła się czy to ma sens. Bo jakby obudowujemy to. I jak ktoś z boku na to patrzy, to myśli sobie: Boże, jeżeli najpierw trzeba się ubezpieczyć, to znaczy, że jest takie niebezpieczeństwo i taka uprawa jest. A zasadniczą sprawą jest początek, czyli zakaz uprawy. Zakaz uprawy w Polsce i zakaz uprawy w Europie. Dlatego chcę zapytać – czy rzeczywiście ma to sens?

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Pan poseł Duda.

Poseł Jan Duda (PiS):

Panie przewodniczący, doszliśmy już do takiego momentu, że tak naprawdę nie wiemy, co chcemy. Wróć do art. 49a ust. 1, który brzmi: „Rzeczypospolita Polska jest wolna od upraw GMO”. Zapis ten jest realizowany – na litość Boską – na pewno nie przez ubezpieczenia. On jest realizowany przez odległości, przez robienie oceny, przez rozporządzenia. On przez to jest realizowany. A my zaczynamy wchodzić w taką dyskusję, jakbyśmy tu rzeczywiście przyjmowali ustawę, która umożliwia czy wprowadza uprawy GMO do Polski.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Kochani, ja widzę ten las rąk. Ustalmy coś. My chcemy to przeprocudować. To ważne, żeby to przeprocudować. Proponuję coś takiego: głos zabiera wnioskodawca poprawki, Biuro Legislacyjne, minister, jeden z posłów i jeden głos ze strony społecznej. Dobrze? Bo nie ma sensu, żebyśmy na ten temat...nie, nie posłowie oczywiście mogą, ale jeden głos ze strony społecznej. Nie ma sensu, żebyśmy wszyscy na ten temat zabierali głos. Nie ma sensu.

Pan Dariusz Budziszewski:

To ma sens. Proszę nas szanować. To ma sens.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

To ja bym prosił, żebyście wytypowali. A czy będzie w porządku, jak pani będzie krzyczyć?

Pan Dariusz Budziszewski:

Czy my jesteśmy tylko dekoracją dla was? My jesteśmy czynnikiem społecznym, z którym powinniście dyskutować. I prosimy o to, żebyście z nami dyskutowali. Kiedy i gdzie mieliśmy z wami dyskutować?

Głos z sali:

Nie było czasu i miejsca. Chcemy teraz podyskutować.

Pan Dariusz Budziszewski:

Proszę nas szanować. My was wybraliśmy i nie będziemy z wami walczyć. Będziemy z wami dyskutować.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Czy już? Wystarczy?

Pan Dariusz Budziszewski:

Chwilowo tak.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Proszę o opanowanie emocji i proszę, żebyśmy dalej procedowali nad tą ustawą. Bardzo proszę, pani.

Przedstawicielka EKOCENTRUM ICPPC Jadwiga Wietrzna-Łopata:

Chciałam się odnieść do tej poprawki. Jest to kolejna kluczowa poprawka dla nas rolników. I to nie chodzi o to, że ja, jako rolnik, który nie chce uprawiać GMO, mam się ubezpieczać, tylko rolnik, który będzie prowadził uprawę GMO ma się ubezpieczyć od skutków zanieczyszczenia upraw roślin nie-GMO. I tutaj nie możemy, proszę państwa, uważać, że to jest nieistotne, bo dam przykład Kanady – gdzie rolnik, któremu zanieczyszczono pole, zgłosił sprawę do prokuratury sądząc, iż dostanie odszkodowanie. I co się okazało? Korporacja Monsanto wezwała go przed sąd po to, żeby zapłacił im odszkodowania za przywłaszczenie praw autorskich. Tutaj nie ma żartów, proszę państwa. I my nie pozwolimy na to, żeby nam, rolnikom, zanieczyszczano pola. Poza tym państwo zakładacie, że nie będzie upraw. A my w to absolutnie nie wierzymy.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Kochani, nie ma sensu. Proszę, pan poseł. Przepraszam, panie pośle, momencik. Na pewno nie ma sensu, żeby pan przerywał prowadzenie. Pan nie dostał głosu. Jak panu udzieli głosu, to będzie pan mówił. A w tej chwili jest to po prostu niekulturalne, co pan robi. Proszę bardzo, pan poseł.

Pan Dariusz Budziszewski:

Nie tylko z mojej strony.

Poseł Józef Brynkus (Kukiz15):

Szanowni państwo. Zapis, że Polska jest krajem wolnym od GMO, jest tylko zapisem deklaracyjnym. Nie jest to zapis, który określa warunki prawne. To jest tylko deklaracja. Natomiast ta ustawa tak naprawdę nie tyle umożliwia co w pewnym sensie daje szansę minimalną, ale jednak, na wprowadzenie tych upraw GMO. Dlatego też – jak słusznie przedstawicielka strony społecznej, pani Łopata powiedziała – to nie dotyczy osób, które nie będą prowadzić upraw GMO, tylko takich, które zachcą, po spełnieniu tych szczególnych okoliczności, podjąć się takiej uprawy. Stąd takie ubezpieczenie jest konieczne. To nic nie szkodzi w punkcie prawa unijnego i implementacji tego prawa.

Panie ministrze, my reprezentujemy Polaków czy też społeczeństwo polskie, które żyje w określonych warunkach, więc mamy stworzyć takie prawo, które nie będzie rozszerzeniem prawa unijnego, ale w minimalnym zakresie uznaniem tego prawa unijnego. Dlatego ten zapis jest konieczny. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Pani przewodnicząca.

Poseł Dorota Niedziela (PO):

Panie pośle, ja rozumiem, że pan twierdzi, iż ten początek jest deklaracyjny, bo my deklarujemy, że nie mamy upraw GMO. Tylko, że ja chcę aby pan przyznał – będąc już 2 lata w tej Izbie i widząc jak tworzy się prawo i jak to wygląda w praktyce – że jeśli...proszę nie stworzyć iluzji, że zapisy ustawy ochronią cokolwiek. Bo jeżeli przyjdzie taka ekipa, która powie: wolno, to ustawę, o którą teraz tak się kłócimy, zmieni jednego dnia. Zmieni wszystko. Dlatego chciałabym, żebyśmy doszli do takiego konsensusu, w którym nie będziemy się kłócić o drobiazgi, a powiemy najważniejsze rzeczy, które mamy zapisać. Jeżeli 30 km – w porządku, 30 km. Jeżeli państwo chcecie zapisać, że mamy się ubezpieczyć...tylko proszę też wziąć pod uwagę, żeby w całej ustawie nie spowodować iluzji. Bo z drugiej strony zmuszamy kogoś do ubezpieczania się. Jeżeli uważacie, że to daje pewność, iż ktoś, kto będzie hodował...Tu nie ma zgody na uprawy. Wszystkie dalsze zapisy są konsekwencją. Jeżeli państwo chcecie je tak strasznie obudować, to będzie to samo co ze strefami, których obudowanie tak oprostowaliście. Jeżeli to jest tak ważne, że mają się ubezpieczyć, to pewnie możemy zapisać. Tylko chciałabym, żeby to wszystko miało ręce i nogi, i sens. I że rzeczywiście idzie to w tym duchu: nie, nie pozwalamy. I wtedy nie dajemy żadnych obostrzeń, bo jak nie wolno, tylko po prostu – nie wolno.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Sachajko.

Poseł Jarosław Sachajko (Kukiz15):

Szanowni państwo, panie przewodniczący, państwo posłowie. Dwa miesiące temu, może trzy, tutaj w Sejmie w Sali Kolumnowej była konferencja, na którą przyjechali profesorem z Francji. Oni wtedy jasno powiedzieli: najważniejsze jest to ubezpieczenie w tym wszystkim, w tym całym zakazie. Bo ubezpieczyciel nie pozwoli na to, żeby coś stracił. Tak więc, ubezpieczyciel to kolejne ciało, które będzie pilnowało tej uprawy ewentualnej. Dlatego prosiłbym, żeby jednak...przecież robimy dużo zabezpieczeń. Cała ustawa to zabezpieczenie na zabezpieczeniu zabezpieczeniem poganiające. I nie ma powodu, żeby to przeszkadzało.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Pan przewodniczący Ardanowski.

Poseł Jan Krzysztof Ardanowski (PiS):

Proszę państwa, ubezpieczenia upraw w Polsce są regulowane oddzielną ustawą. Jeżeli chcemy wprowadzić przymus ubezpieczeń rolnych, którego w Polsce nie ma, który na wniosek organizacji rolniczych i społecznych został zniesiony w 1991 r., to trzeba zmienić ustawę o ubezpieczeniach upraw rolnych w Polsce.

Ubezpieczenie uprawy jest możliwe dopiero wtedy – i to jest jakby wbrew intencjom wnioskodawcy – kiedy uprawa fizycznie jest. Nie można ubezpieczyć uprawy, która w przyszłości będzie dopiero uprawiana. Nie, żaden ubezpieczyciel nie ubezpieczy uprawy, której nie ma. Czyli, godząc się na to, że chcemy mieć zaświadczenie o ubezpieczeniu, godzimy się de facto na uprawę. Dlatego myślę, że należy zakończyć tę dyskusję i przystąpić do głosowania.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Jeszcze pan minister, proszę bardzo.

Podsekretarz stanu w MŚ Andrzej Szweda-Lewandowski:

Panie przewodniczący, szanowni państwo. Pan poseł Ardanowski powiedział wiele z tego, co ja chciałem powiedzieć. Nie możemy teraz tworzyć nagle obligatoryjnego przepisu ubezpieczenia w sytuacji, kiedy – po pierwsze – trzeba by zmieniać i obudować to prawo. Poza tym nie mamy w ogóle rozpoznanego rynku. Co z tego, że nawet wprowadzimy to, jak żaden ubezpieczyciel tego się nie podejmie?

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Przegłosujemy, proszę państwa. Kto...

Przedstawicielka Stowarzyszenia „Polska Wolna od GMO” Teresa Łabaziewicz:

Przepraszam, ale ja chcę jeszcze coś powiedzieć. Strona społeczna chce jeszcze coś powiedzieć.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Już była strona społeczna. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką?

Głos z sali:

Strona społeczna nie może tak krótko odpowiadać.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Głosujemy. Kto z pań i panów posłów jest za poprawką? Kto jest przeciw? Przepraszam, jeszcze raz. Zdążył pan? Dobrze. Kto wstrzymał się od głosu? Proszę o podanie wyników.

Sekretarz Komisji Dariusz Rzepnikowski:

Za 2 posłów, 14 przeciw, 1 poseł wstrzymał się od głosu.

Przewodniczący poseł Robert Telus (PiS):

Dziękuję bardzo. Poprawka nie uzyskała poparcia Komisji. Drodzy państwo, czy ktoś jest przeciwko przyjęciu ust. 5? Nie słyszę. Przyjeliśmy ust. 5. Kochani, ze względu na to, że musimy opuścić salę, musimy kończyć. O dalszych pracach poinformujemy państwa. Zamykam to posiedzenie Komisji. Przerwa dotyczy tylko procedowania nad projektem ustawy. Dzisiaj zamykamy to posiedzenie. Kiedy będzie następne posiedzenie – poinformujemy państwa.